

En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)

Arbetsgivarverket besvarar remissen med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv. Ytrandet begränsas till frågor som rör konsekvenser för statliga arbetsgivare och statligt anställda.

Arbetsgivarverket tar inte ställning till förslagets straffrättsliga eller processuella innehåll.

Arbetsgivarverket ser positivt på åtgärder som syftar till att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Samtidigt konstaterar Arbetsgivarverket att förslagen innebär att Försäkringskassan tillförs nya arbetsuppgifter av brottsbekämpande karaktär. Detta medför arbetsgivarpolitiska konsekvenser som behöver beaktas vid genomförandet av förslagen.

Förslagen innebär ett tydligt skifte i arbetsuppgifter från traditionell förvaltningsverksamhet till brottsutredande och underrättelseverksamhet. Detta aktualiserar behovet av tydlighet i fråga om ansvar, mandat och rollfördelning mellan arbetsgivare och arbetstagare. Vid genomförandet är det därför viktigt att Försäkringskassan ges förutsättningar att tydliggöra och hantera arbetsgivaransvaret i relation till de nya uppgifternas karaktär.

Vidare innebär de föreslagna arbetsuppgifterna en ökad risk för hot, otillbörlig påverkan och psykosocial belastning. Arbetsgivarverket vill därför framhålla betydelsen av att arbetsmiljöaspekterna beaktas i ett tidigt skede och integreras i genomförandet av den brottsbekämpande verksamheten. Detta förutsätter att Försäkringskassan ges reella möjligheter att arbeta förebyggande och att organisera verksamheten på ett sätt som

främjar personalens trygghet och säkerhet. I detta sammanhang kan även frågor om säkerhets- och lämplighetsprövning, inklusive bakgrundskontroller, aktualiseras som en del av arbetsgivarens förebyggande arbete.

Förslagen förutsätter kompetenser som i viss mån skiljer sig från dem som i dag är vanliga inom Försäkringskassans verksamhet. Det är i detta sammanhang viktigt att kompetensförsörjningen är genomförbar i praktiken, så att Försäkringskassan har faktiska möjligheter att attrahera, utveckla och behålla den kompetens som de nya uppgifterna förutsätter.

Mot ovan angivna bakgrund vill Arbetsgivarverket understryka att genomförandet av förslagen behöver genomföras med tillräcklig tid för organisatorisk anpassning samt förutsätter att Försäkringskassan ges tillräckliga och långsiktigt hållbara förutsättningar att hantera frågor som rör arbetsgivaransvar, arbetsmiljö och säkerhet samt kompetensförsörjning.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Ann Follin efter föredragning av arbetsrättsjuristen Susanna Ståhl. I ärendets slutliga handläggning deltog också stabschef Anna-Karin Jansson, förhandlingschef Andreas Nyström, kommunikationschef Elsa Saboonchi, chef Arbetsgivarutveckling Åsa Krook, verksjurist Patrik Havermann, gruppchef analys och påverkan Kristofer Jervinge och chefsjurist Hanna Schmidt.

Ann Follin

Susanna Ståhl

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.